

KOSTEN MELKQUOTUM IN NEDERLAND VERUIT HET HOOGST

Koen Boone en Karel van Bommel

De verhandelingsmogelijkheden van melkquotum en de kosten die aan het quotum verbonden zijn, verschillen sterk tussen Nederland en de ons omringende landen. Dit blijkt uit een onderzoek waarin de kosten van melkquotum in het Verenigd Koninkrijk (VK), Frankrijk, Duitsland, Denemarken en ons land zijn vergeleken.

Verhandelingsmogelijkheden

De aan- en verkoopmogelijkheden verschillen sterk per land. Ook zijn er verschillen in de fiscale verwerking. Zo is er in Nederland en Duitsland de mogelijkheid om quotum fiscaal af te schrijven terwijl dit in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Denemarken niet mogelijk is.

In Duitsland wordt bijna al het quotum via regionale quotumbeurzen verhandeld, waarbij een afroming plaatsvindt van 10 tot 20%. Er zijn wel mogelijkheden om buiten de beurs te handelen, maar daarbij wordt een zeer groot deel afgeroomd waardoor het in de praktijk voor bijna niemand aantrekkelijk is. Alleen bij overname van een compleet bedrijf of erfopvolging is het nog mogelijk om buiten de beurs om te verhandelen zonder dat er afgeroomd wordt. Het is in Duitsland ook niet meer mogelijk om nieuwe leasecontracten af te sluiten. Bestaande contracten mogen nog wel verlengd worden. Wanneer het leasecontract wordt gestopt, heeft de leaser de mogelijkheid om het quotum tegen een gereduceerde prijs (65% beursprijs) te kopen. In Frankrijk is overdracht van quotum slechts beperkt mogelijk: alleen bij overname van het complete bedrijf of via erfrecht. Bij overdracht van een bedrijf vindt bovendien in belangrijke mate afroming plaats (20 tot 40%, afhankelijk van de omvang). Een stoppende melkveehouder heeft de mogelijkheid om het quotum te verkopen aan de Nationale reserve tegen een vastgestelde prijs (ongeveer 0,42 gulden per liter). Leasen van quotum is in Frankrijk niet mogelijk.

Het systeem in het VK lijkt veel op het Nederlandse systeem. Er is zowel koop als lease mogelijk. Bij koop dient er ook overdracht (lease of koop) van land plaats te vinden. Er geldt voor enkele gebieden de beperking dat het quotum in de regio moet blijven.

In Denemarken is zowel verkoop via een beurs als onderhandse verkoop mogelijk. Een bedrijf mag maar een beperkte hoeveelheid via de beurs aankopen. Voor de onderhandse transacties geldt dat de transactie binnen een straal van 10 km moet plaatsvinden. Verder zijn deze transacties grondgebonden en geldt een maximum van 10.000 kg melk per hectare of dat het kopende bedrijf minder intensief is dan het verkopende bedrijf. Van de meeste onderhandse transacties wordt een belangrijk deel (33%) afgeroomd.

Kosten van melkquotum

Doordat de verhandelingsmogelijkheden en de systemen van kostenberekening tussen landen sterk verschillen, is het lastig om de kosten te vergelijken. In tabel 1 is toch getracht om een globale indruk te geven van de kostenverschillen. Dit is gedaan door rentekosten te berekenen over de waarde van het totale quotum in eigendom en de leasekosten van de gehuurde melk te bepalen. Hierbij is uitgegaan van de gemiddelde prijs in het jaar 2000. Voor Frankrijk is gekozen voor de prijs waartegen de overheid quotum opkoopt. Ook voor het VK is de quotumprijs van 2000 aangehouden, al was die veel lager dan in voorgaande jaren, onder andere door een lagere opbrengstprijzen van melk. In 2001 zal die lage prijs door de MKZ-problematiek zelfs waarschijnlijk niet worden gehaald. De leasekosten van quota zijn berekend aan de hand van hoeveelheden in boekjaar 1997 en prijzen in 2000.

Tabel 12 dient met de nodige voorzichtigheid beoordeeld te worden, mede omdat het vetpercentage van melk per land kan verschillen. De prijs van het quotum is in Nederland veruit het hoogst. Dit kan slechts gedeeltelijk verklaard worden doordat er fiscaal mag worden afgeschreven op het quotum. In Duitsland is dat immers ook het geval. Een deel van het prijsverschil zou ook verklaard worden door de liberale handelsregels in Nederland. In het VK zijn echter ook nauwelijks beperkingen aan de handel opgelegd. Door de hoge prijs van het quotum zijn ook de rentekosten in Nederland veel hoger dan in het buitenland. De huidige ren-

tepercentages verschillen immers nauwelijks tussen de landen. Ook de leasekosten per kg geproduceerde melk zijn in Nederland veel hoger dan in Denemarken en het Verenigd Koninkrijk, al is de verhouding minder scheef dan bij de rentekosten. In Frankrijk is leasen niet mogelijk dus zijn er ook geen leasekosten. Omdat de mogelijkheden tot leasen in Duitsland recent sterk zijn beperkt, is de veronderstelling van een gelijk blijvende volume in dit land zeker niet realistisch. Daarom is het niet mogelijk om een betrouwbare inschatting van de leasekosten bij onze oosterburen te maken.

Tabel 1 Prijs en kosten van melkquotum (gulden per 100 kg melk)

	Prijs melkquotum	Rente- kosten	Lease- kosten	Totaal kosten (excl afschr.)
Duitsland	125	5,50	.	.
Frankrijk	42	1,90	0,00	1,90
Nederland	390	17,00	1,90	18,90
Denemarken	94	4,30	0,70	5,00
VK	78	3.60	0.80	4.40

Gevolgen van afschaffen quota

Om een indruk te geven van de gevolgen van het afschaffen van het quotum, zijn ook afschrijvingskosten van het totaal aanwezige quotum berekend (tabel 2). Hierbij is uitgegaan van een afschrijvingsperiode van 8 jaar, dus afschaffing aan het eind van 2008 zonder enige vorm van compensatie. Door de hoge prijs in Nederland zijn ook de afschrijvingskosten hier veel hoger. De totale kosten lopen in Nederland op tot bijna aan het niveau van de opbrengstprijis van melk.

Hierbij dient wel aangetekend te worden dat voor het aangekochte deel van het quotum fiscale afschrijvings- en rentekosten opgevoerd kunnen worden, zodat de kosten na belasting duidelijk lager zijn. Verder levert verkoop van het quotum netto veel minder op dan bovenstaande prijs omdat over het verschil in verkoopwaarde en balanswaarde belasting moet worden betaald.

Tabel 2 Fictieve afschrijvingskosten quotum (afschrijvingsperiode 8 jaar) en totale kosten in het eerste jaar van afschrijving (gulden per 100 kg melk)

	Afschrijvings- kosten	Totaal kosten a) (incl. afschr.)
Duitsland	15,20	.
Frankrijk	5,20	7,20
Nederland	46,50	65,40
Denemarken	11,00	16,10
VK	9,00	13,50

a) In de volgende jaren zullen de totale kosten lager liggen, doordat de waarde van het quotum (en dus ook de rentekosten) afneemt.

Meer informatie:

Informatie over gegevensverzameling in Europees verband en resultaten van groepen landbouwbedrijven uit de EU-lidstaten kunt u bekijken via:

http://europa.eu.int/comm/agriculture/rica/index_en.cfm